

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

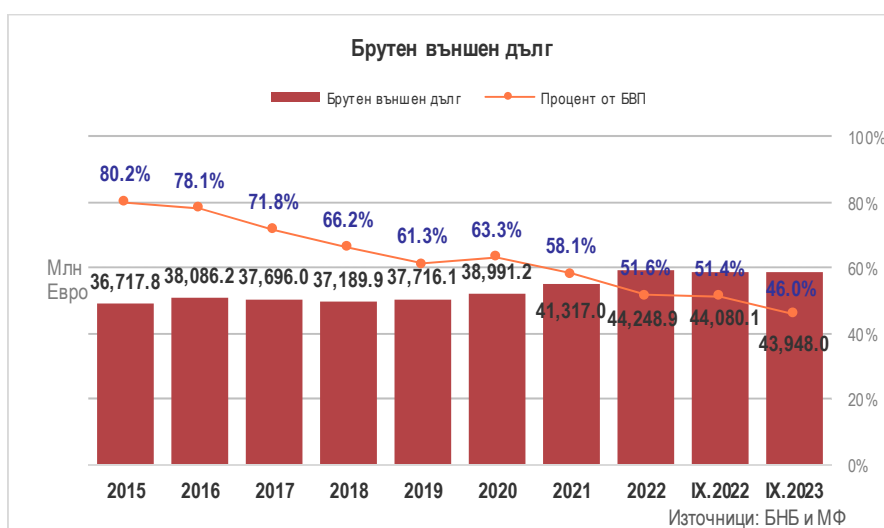
29 ноември 2023 г.

12:00 ч.

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ

Септември 2023 г.

Брутният външен дълг¹ в края на септември 2023 г. възлиза на 43 948 млн. евро (46% от БВП²), което е със 132.1 млн. евро (0.3%) по-малко в сравнение с края на септември 2022 г. (44 080.1 млн. евро, 51.4% от БВП).

В края на септември 2023 г. *краткосрочните задължения* са 8067.7 млн. евро (18.4% от брутния дълг, 8.4% от БВП) и се понижават с 498.4 млн. евро (5.8%) спрямо септември 2022 г. (8566.1 млн. евро, 19.4% от дълга, 10% от БВП). *Дългосрочните задължения* възлизат на 35 880.3 млн. евро (81.6% от брутния дълг, 37.5% от БВП), като се повишават с 366.3 млн. евро (1%) спрямо края на септември 2022 г. (35 514 млн. евро, 80.6% от дълга, 41.4% от БВП).

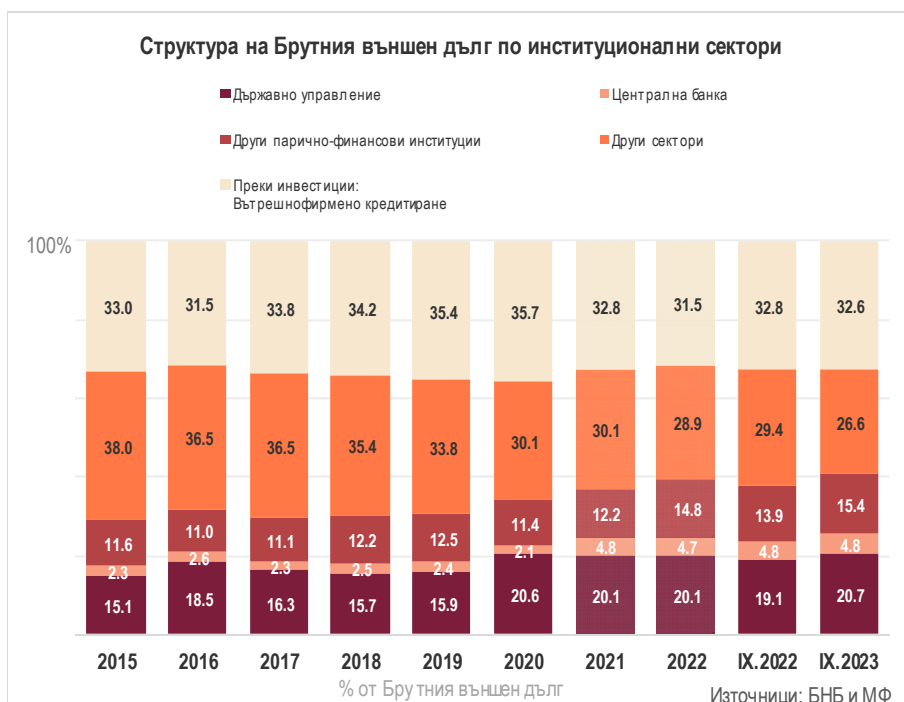

¹ Предварителни данни. Данните за периода юли – август 2023 г. са ревизирани. В съответствие с методологическите бележки, с отчета за октомври 2023 г. ще бъдат направени ревизии на данните за периода януари – септември 2023 г. Методологическите бележки за външния дълг са публикувани на интернет страницата на БНБ (www.bnb.bg, секция *Статистика/Външен сектор/Брутен външен дълг*).

² При БВП в размер на 95 582 млн. евро за 2023 г. (прогноза на БНБ) и 85 799.4 млн. евро за 2022 г. (данни на НСИ от 19.10.2023 г.).

Към края на септември 2023 г. 26 376.4 млн. евро (60%) от brutните външни задължения са с остатъчен матуридет над една година.

В евро са деноминирани 79.6% от brutните външни задължения, при 79.1% година по-рано.

Брутният външен дълг на сектор *Държавно управление*³ в края на септември 2023 г. е 9085.4 млн. евро (9.5% от БВП). Спрямо края на септември 2022 г. (8406.5 млн. евро, 9.8% от БВП) той нараства с 679 млн. евро (8.1%).

Външните задължения на *Централната банка* са 2098.7 млн. евро (2.2% от БВП). Те намаляват с 13.1 млн. евро (0.6%) спрямо края на септември 2022 г. (2111.9 млн. евро, 2.5% от БВП).

Външните задължения на сектор *Други парични финансови институции*⁴ са 6762.7 млн. евро (7.1% от БВП). Те се увеличават с 622.8 млн. евро (10.1%) спрямо края на септември 2022 г. (6139.9 млн. евро, 7.2% от БВП).

Външните задължения на *Други сектори*⁵ са 11 689 млн. евро (12.2% от БВП). Те намаляват с 1281.3 млн. евро (9.9%) спрямо същия месец на миналата година (12 970.4 млн. евро, 15.1% от БВП).

*Вътрешнофирменото кредитиране*⁵ е в размер на 14 312.1 млн. евро (15% от БВП) в края на септември 2023 г., което е със 139.4 млн. евро (1%) по-малко спрямо края на септември 2022 г. (14 451.5 млн. евро, 16.8% от БВП). То е с най-значителен дял в структурата на външния дълг – 32.6% към края на септември 2023 г., при 32.8% година по-рано.

За януари – септември 2023 г. общият **нетен поток**⁶ е положителен, в размер на 842.2 млн. евро (0.9% от БВП) при положителен поток от 3776.4 млн. евро (4.4% от БВП) за януари – септември 2022 г.

Нетният външен дълг⁷ в края на юни 2023 г. е отрицателен в размер на 27 291.5 млн. евро (28.6% от БВП), като увеличава отрицателната си стойност с 5350.1 млн. евро (24.4%) спрямо края на юни 2022 г. (отрицателна стойност от 21 941.3 млн. евро, 25.6% от БВП). Намалението се дължи на по-голямото увеличение на brutните външни активи (със 7464.8 млн. евро, 11.7%) в сравнение с това на brutния външен дълг (с 2114.7 млн. евро, 5.1%).

³ При спазване на резидентния принцип.

⁴ Банки и фондове на паричния пазар.

⁵ Поради тримесечната отчетност на фирмите данните подлежат на ревизия.

⁶ *Нетният поток* се изчислява тримесечно на база на данните в пасива на платежния баланс за инструменти *Валута и Депозити*, *Дългови ценни книжа*, *Заеми*, *Търговски кредити и аванси* и *Други сметки за задължения*. Ревизирани данни за периода януари – септември 2023 г. предстои да бъдат публикувани на 28.12.2023 г.

⁷ *Нетният външен дълг* е изчислен като разликата между размера на brutния външен дълг и размера на brutните външни активи, изчислени на база тримесечните данни за международната инвестиционна позиция. *Брутните външни активи* се изчисляват тримесечно на база на данните в актива на международната инвестиционна позиция за инструменти *Валута и Депозити*, *Дългови ценни книжа*, *Заеми*, *Търговски кредити и аванси*, *Резервни активи* (с изключение на злато под формата на стандартни купчета) и *Други сметки за вземания*. Данните към края на септември 2023 г. предстои да бъдат публикувани на 28.12.2023 г.

Брутен външен дълг¹

(По институционални сектори)

	IX.2022		XII.2022		VIII.2023		IX.2023		IX. 23/ VIII. 23		IX. 23/ XII. 22		IX. 23/ IX. 22	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%	млн. евро	%
Брутен външен дълг (I+II+III+IV+V)	4480.1	51.4	4424.9	51.6	4305.8	45.0	4394.0	46.0	891.2	2.1	-300.9	-0.7	-132.1	-0.3
I. Държавно управление²	8406.5	9.8	8876.8	10.3	9347.9	9.8	9085.4	9.5	-262.4	-2.8	208.6	2.4	679.0	8.1
Краткосрочни	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.2	-100.0
Търговски кредити и аванси	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.2	-100.0
Дългосрочни	8406.2	9.8	8876.8	10.3	9347.9	9.8	9085.4	9.5	-262.4	-2.8	208.6	2.4	679.2	8.1
Дългови ценни книжа ³	5312.2	6.2	5397.0	6.3	6009.8	6.3	5723.7	6.0	-286.0	-4.8	326.7	6.1	411.5	7.7
Заеми	3094.0	3.6	3479.7	4.1	3338.1	3.5	3361.7	3.5	23.6	0.7	-118.0	-3.4	267.7	8.7
II. Централна банка	2111.9	2.5	2083.9	2.4	2096.8	2.2	2098.7	2.2	1.9	0.1	14.8	0.7	-13.1	-0.6
Краткосрочни	176.6	0.2	241.4	0.3	291.8	0.3	261.7	0.3	-30.1	-10.3	20.3	8.4	85.2	48.2
Валута и депозити	174.6	0.2	240.5	0.3	290.9	0.3	260.2	0.3	-30.8	-10.6	19.7	8.2	85.5	49.0
Търговски кредити и аванси	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други сметки за задължения	2.0	0.0	0.9	0.0	0.9	0.0	1.6	0.0	0.7	70.5	0.6	68.6	-0.4	-19.0
Дългосрочни	1935.3	2.3	1842.5	2.1	1805.0	1.9	1837.0	1.9	32.0	1.8	-5.5	-0.3	-98.3	-5.1
Разпределени СПТ ⁴	1935.3	2.3	1842.5	2.1	1805.0	1.9	1837.0	1.9	32.0	1.8	-5.5	-0.3	-98.3	-5.1
III. Други парично-финансови институции (ПФИ)⁵	6139.9	7.2	6546.8	7.6	5690.1	6.0	6762.7	7.1	1072.6	18.9	215.9	3.3	622.8	10.1
Краткосрочни	4115.0	4.8	4376.1	5.1	3268.6	3.4	4094.6	4.3	826.0	25.3	-281.5	-6.4	-20.4	-0.5
Валута и депозити ⁶	3914.7	4.6	3945.4	4.6	3096.6	3.2	3961.8	4.1	865.2	27.9	16.4	0.4	47.1	1.2
Търговски кредити и аванси	10.7	0.0	10.1	0.0	11.5	0.0	12.4	0.0	0.9	7.9	2.3	22.7	1.7	16.1
Други сметки за задължения	189.6	0.2	420.6	0.5	160.6	0.2	120.4	0.1	-40.2	-25.0	-300.2	-7.14	-69.2	-36.5
Дългосрочни	2024.9	2.4	2170.7	2.5	2421.5	2.5	2668.0	2.8	246.6	10.2	497.4	22.9	643.2	31.8
Валута и депозити	1759.4	2.1	1901.5	2.2	2193.9	2.3	2439.3	2.6	245.5	11.2	537.8	28.3	679.9	38.6
Дългови ценни книжа	265.5	0.3	269.1	0.3	227.6	0.2	228.7	0.2	1.1	0.5	-4.0	-15.0	-36.8	-13.9
IV. Други сектори⁷	12970.4	15.1	12805.3	14.9	11709.8	12.3	11689.0	12.2	-20.8	-0.2	-1116.3	-8.7	-1281.3	-9.9
Краткосрочни	4274.3	5.0	4233.7	4.9	3714.6	3.9	3711.3	3.9	-3.3	-0.1	-522.4	-12.3	-563.0	-13.2
Дългови ценни книжа	2.7	0.0	2.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-2.5	0.0	-2.7	0.0
Заеми ⁸	285.6	0.3	277.2	0.3	226.5	0.2	226.5	0.2	0.1	0.0	-50.7	-18.3	-59.1	-20.7
Търговски кредити и аванси ⁹	2626.9	3.1	2553.7	3.0	2402.5	2.5	2400.5	2.5	-2.0	-0.1	-153.2	-6.0	-226.4	-8.6
Други сметки за задължения ⁹	1359.1	1.6	1400.3	1.6	1085.7	1.1	1084.3	1.1	-1.3	-0.1	-316.0	-22.6	-274.8	-20.2
Дългосрочни	8696.1	10.1	8571.6	10.0	7995.2	8.4	7977.7	8.3	-17.5	-0.2	-593.9	-6.9	-718.4	-8.3
Дългови ценни книжа	1131.6	1.3	1116.6	1.3	1033.5	1.1	1034.0	1.1	0.5	0.0	-82.6	-7.4	-97.6	-8.6
Заеми ⁸	7247.9	8.4	7202.2	8.4	6819.3	7.1	6805.8	7.1	-13.5	-0.2	-396.4	-5.5	-442.0	-6.1
Търговски кредити и аванси ⁹	260.4	0.3	211.0	0.2	103.6	0.1	99.2	0.1	-4.4	-4.3	-111.8	-53.0	-161.2	-61.9
Други сметки за задължения ⁹	56.2	0.1	41.8	0.0	38.7	0.0	38.7	0.0	0.0	-0.1	-3.1	-7.4	-17.5	-31.1
Финансови предприятия, различни от ПФИ	2636.0	3.1	2686.4	3.1	2282.2	2.4	2270.2	2.4	-12.1	-0.5	-416.2	-15.5	-365.8	-13.9
Краткосрочни	1373.0	1.6	1423.6	1.7	1072.4	1.1	1072.1	1.1	-0.3	0.0	-351.5	-24.7	-300.9	-21.9
Дългосрочни	1263.0	1.5	1262.8	1.5	1209.8	1.3	1198.0	1.3	-11.8	-1.0	-64.7	-5.1	-64.9	-5.1
Нефинансови предприятия	10222.5	11.9	10012.1	11.7	9320.7	9.8	9311.8	9.7	-8.9	-0.1	-700.3	-7.0	-910.7	-8.9
Краткосрочни	2894.3	3.4	2804.2	3.3	2636.1	2.8	2633.1	2.8	-3.0	-0.1	-171.1	-6.1	-261.2	-9.0
Дългосрочни	7328.2	8.5	7207.9	8.4	6684.6	7.0	6678.7	7.0	-5.9	-0.1	-529.2	-7.3	-649.5	-8.9
Домкинства и НТООД	111.9	0.1	106.9	0.1	106.9	0.1	107.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	-4.8	-4.3
Краткосрочни	7.0	0.0	5.9	0.0	6.1	0.0	6.1	0.0	0.0	0.6	0.2	4.0	-0.9	-12.5
Дългосрочни	104.9	0.1	101.0	0.1	100.8	0.1	101.0	0.1	0.2	0.1	0.0	0.0	-3.9	-3.7
V. Препри инвестиции:														
Външнофирмено кредитиране	14451.5	16.8	13936.1	16.2	14212.3	14.9	14312.1	15.0	99.9	0.7	376.0	2.7	-139.4	-1.0
Задължения към директен инвеститор	9309.4	10.9	8850.5	10.3	9089.5	9.5	9065.0	9.5	-24.5	-0.3	214.5	2.4	-244.4	-2.6
Задължения към инвестиционни предприятия в чужбина	207.1	0.2	192.0	0.2	182.7	0.2	183.7	0.2	1.0	0.5	-8.2	-4.3	-23.4	-11.3
Задължения към свързани предприятия	4935.0	5.8	4893.6	5.7	4940.0	5.2	5063.4	5.3	123.4	2.5	169.7	3.5	128.4	2.6

Допълнителни показатели

Външен дълг на публичния сектор	12502.0	14.6	12829.2	15.0	13068.3	13.7	12792.4	13.4	-275.9	-2.1	-36.7	-0.3	290.4	2.3
Външен дълг на частния сектор	31578.1	36.8	31419.7	36.6	29988.5	31.4	31155.5	32.6	1167.1	3.9	-264.2	-0.8	-422.5	-1.3

Дългови ценни книжа по институционални сектори (номинал) ³	IX.2022	XII.2022	VIII.2023	IX.2023	IX. 23/ VIII. 23	IX. 23/ XII. 22	IX. 23/ IX. 22
Държавно управление	6000.3	7.0	5886.1	6.9	6514.3	6.8	6307.5
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	6000.3	7.0	5886.1	6.9	6514.3	6.8	6307.5
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Парично-финансови институции (ПФИ)	265.6	0.3	269.3	0.3	227.5	0.2	228.7
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	265.6	0.3	269.3	0.3	227.5	0.2	228.7
Други сектори	1219.3	1.4	1196.0	1.4	1155.3	1.2	1157.7
Краткосрочни	2.7	0.0	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	1216.6	1.4	1193.4	1.4	1155.3	1.2	1157.7
Други финансови предприятия, различни от ПФИ	83.1	0.1	51.3	0.1	46.9	0.0	46.8
Краткосрочни	2.7	0.0	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	80.4	0.1	48.7	0.1	46.9	0.0	46.8
Нефинансови предприятия	1136.2	1.3	1144.7	1.3	1108.4	1.2	1110.9
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	1136.2	1.3	1144.7	1.3	1108.4	1.2	1110.9
Домкинства и НТООД	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

¹ Данните са в съответствие с Ръководството по статистика на външния дълг, 2014 г. (External Debt Statistics Guide for Compilers and Users, IMF 2014).

Предварителни данни към 29 ноември 2023 г. Данните за юли - август 2023 г. са ревизираны.

Данните за октомври 2023 г. и ревизия на данните за януари - септември 2023 г. предстои да бъдат публикувани на 28 декември 2023 г.

Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

² Иточник: Министерство на финансите, *Регистър на държавна и държавногарантирания дълг*; и директно отчетани се в БНБ юридически лица и ЕТ извън регистъра на МФ.

Предварителни данни за септември 2023 г. към 05 октомври 2023 г.

Не се включват задълженията на фирмите от публичния сектор и държавногарантирания дълг.

³ Дълговите ценни книжа са представени в основната таблица с тяхната пазарна цена, а в допълнителните таблици по номинална стойност.

⁴ Включва задълженията в СПТ към Международния валутен фонд.

⁵ По данни от банките.

⁶ Съгласно *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2014 г. (External Debt Statistics Guide for Compilers and Users, IMF 2014) пар. 3.32, междубанковите заеми,

различни от дългови ценни книжа и други сметки за задължения, се определят като депозити.

⁷ Включват се кредити - декларирани и отчетани периодично в БНБ, както и държавногарантирани кредити (иточник: за държавногарантираните кредити: *Регистър на държавна и държавногарантирания дълг*; на Министерството на финансите. Предварителни данни за септември 2023 г. към 05 октомври 2023 г.

⁸